Vandplejeudvalget 22. november 2026

Plan for vandplejen i HOS i 2027

Formål

Vandplejeudvalgets formål er: ”Horsens og Omegns Sportsfiskerforening har til opgave at varetage sine medlemmers interesse i ophjælpningen af fiskebestanden i de nærmeste åer, søer og kystvande og adgang til fiskeri i disse.”

Foreningens vandpleje skal støtte dette formål.

Formålet er fleksibelt med hensyn til geografien – de nærmeste åer og søer indbefatter i dag Horsensegnen mellem Juelsminde-Bredal-Tinnet-Nr.Snede-Bryrup-Mossø-Skanderborg-Hundslund med vægt på Hansted-, Bygholm- og Øvre Gudenå-vandsystemerne – vores fiskevand.

Horsens Fjord og farvandet herudfor er blevet inkluderet i foreningens formål, og eftersom det er opvækstområde for blandt andet havørreder fra åerne, er det absolut relevant at interessere sig for.

Virkemidler

De virkemidler, som foreningen vil benytte i 2027, er:

- Vandløbsrestaurering (se separat beskrivelse)
- Vedligeholdelse af gydebanker (spuling/luftning med greb)
- Monitering (elfiskeri - se separat beskrivelse)
- Passable bredder og oprydning
- Regulering af skarv (gennem samarbejde med lokale jagtforeninger)
- Fjordens tilstand (plantning af ålegræs, råd og udvalgsarbejde)
- Samarbejder og partnerskaber (gennem dialog)

De vil blive beskrevet hver for sig nedenfor.

Vandløbenes tilstand

DTU undersøger hvert år for cirka 500 målestationer i vandløb i hele landet. I HOS’ lokalområde bruger vi DTU’s ørredindeks som guide til de indsatser, vi planlægger at gennemføre. Men lokalkendskabet til vores vandplejeudvalg skal også bidrage til prioriteringen af opgaver.

Ørredbestanden i et vandløb er et af de kvalitetselementer, der indgår i Vandrammedirektivet og dermed i de danske vandområdeplaner. Hvis der er mange ørreder i et vandløb, er det en indikator for hvor godt vandløbet har det.

I HOS's område er der en lang række vandløb, der trænger til et løft i miljøtilstanden. De sidste 2 år har fokus været på vandløb i og omkring Horsens by, men i 2027 flytter vi fokus til tilløbene til Gundenå. HOS' monitering i 2026 har vist at miljøtilstanden i tilløbene kan betegnes "Ringe" eller "Dårlig" efter Ørredindekset. Og det er på trods af at flere tilløb burde have højere bestand af ørreder, og gydninger.

Samtidigt har DTU Aqua store forventninger til åbningen af strækket ved Vestbirk Vandkraftværk, som vil give friere adgang for gydefisk både opstrøms og nedstrøms dette punkt på Gudenå.

I 2027 vil HOS's vandplejeudvalg derfor arbejde i retning af restaurering af nogle af disse tilløb til Gudenå.

Se målestationerne og status på vandløbene på Ørredkortet: https://kort.fiskepleje.dk

Vedligeholdelse af gydebanker

Gydebanker består ideelt af groft grus uden sand. Der kan ske en naturlig indlejring af sand og med tiden kan gydebanken sintre sammen, så fisk ikke formår at banke gruset fri under gydningen. Lidt ligesom stabilgrus på en grusvej.

Gydebanken kan reaktiveres ved at blive kultiveret eller spulet med vand. HOS har anskaffet vandpumpe og egnede redskaber til dette arbejde og der planlægges spulinger hvert år. Spulingen skal finde sted udenfor gyde- og opvækstsæsonen mellem oktober og april.

I 2026 foretog HOS ikke nogen luftninger af gydebanker, men i 2027 forventes det, at det bliver én af indsatserne.

Passable bredder og oprydning

Der slås hvert år bredder enkelte steder for at det bliver nemmere at komme til, også for børn og fysisk handicappede.

Det håbes, at medlemmerne vil være behjælpelige ved at samle affald ind på årets første fisketure, inden bredbevoksningen skjuler det. Bør også indgå i skiltekontroldagen før sæsonstarten. Dette håndteres af udvalget for vedligehold og skilte fra bestyrelsen.

Regulering af skarv ved Øvre Gudenå

Skarver er i stigende grad begyndt at fouragere i ferskvand. I isvintre, hvor skarv fortrænges fra kystvandene, kan de i stedet fouragere i strømvand. Det er især gået hårdt ud over stallingerne i Gudenåen.

HOS har også i år søgt tilladelse til regulering af skarv for foreningens lodsejere ved Gudenåen fra Tørring til Åstedbro og fra Gammelstrup til Vissinggård og fået tilladelse indtil 31. marts. Der samarbejdes med Tørring Jagtforening og Uldum Jagtforening om at få jaget skarv. Der skal søges igen i efteråret ved Naturstyrelsen.

Tilstanden i Horsens Fjord og farvandet ud for

Horsens Fjord er svært belastet af udledninger fra land og oveni kommer 5 havbrug. Der samarbejdes med Danmarks Sportsfiskerforbund om kontrol med havbrugene. I øjeblikket eksisterer der ikke de nødvendige miljøgodkendelser for havdambrug i Horsens Fjord, og, allerhelst vil HOS have flyttet havbrug på land i recirkulerede anlæg uden afgivelse af forurening til fjorden.

Vores medlemmer bliver for eksempel også bedt om at rapportere eventuelle havlus og skader på fisk fanget i fjorden.

Vores forening går forrest når det gælder projektet udplantning af ålegræs i Horsens Fjord. Vi organiserer arbejdet i Kysthjælper regi og stiller mange frivillige timer til rådighed for projektet.

Nogle af vores frivillige tager også flere gange om året vandprøver fra fjorden som bliver sendt til Syddansk Universitet til nærmere analyse.

Samarbejder og partnerskaber

Navn	Deltagere	Formål/aktiviteter
Tørring-Mossø Sammenslutningen	I princippet alle sportsfiskerforeninger opstrøms Mossø, i praksis HOS, Skanderborg Sportsfiskerforening, Skanderborg Lystfiskerforening . Samarbejdet finder hovedsagelig sted gennem halvårlige formandsmøder for alle sportsfiskerforeningerne langs Gudenå. Her samarbejdes også med Gudenåkomiteen.	At forbedre fiskebestanden i Øvre Gudenå. • Restaureringsprojekter (bl.a. finansieret af konverterede udsætningsmidler) • Regulering af skarv • Vedligeholdelse af gydebanker • Monitering
	Horsens, Hedensted, Odder og Skanderborg kommuner	HOS har givet tilsagn om at støtte kommunens vandhandleplan, hvor det er hensigtsmæssigt.
Hjarnø-/Havbrugsgruppen	Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Danmarks Sportsfiskerforbund, Horsens Sejlklub, lodsejere ved As Vig, beboere på Hjarnø og Snaptun	At forbedre miljøtilstanden i Horsens Fjord og farvandet ud for ved at få havbrugene flyttet væk.

Ren Horsens Fjord Fonden	Denne fond er indstiftet af borgmesteren i Horsens Kommune Peter Sørensen og dækker alt hvad vi laver på fjorden. Vi samarbejder med interessenter i landbruget for at skaffe sten til stenrev fonde virksomheder andre foreninger og offentlige organisationer.	Herunder ålegræsudplantningen og opbygning af stenrev.